

Peticija

Preprečite razprodajo!

Prodaja je menjava blaga za denar; prodajalec običajno postavi ceno, kupec jo sprejme ali ne. Cena in s tem menjava naj bi bila pravična, takšna je le, če je prostovoljna in če tako kupec kot prodajalec menita, da je zanju koristna. Pri zdajšnji razprodaji slovenskega premoženja ni tako. Ceno postavljajo posredniki, ki so povezani s kupci in ki imajo od prodaje koristi. Večina prebivalstva, torej pravih lastnikov državnega premoženja, meni, da je prodaja škodljiva in jo zavrača. Tudi oblasti dvomijo v njeno koristnost, a trdijo, da morajo prodajati, ker so to obljubile evropskim oblastem in finančnim trgov. Prodaja torej ni ne poštena, ne prostovoljna in ne koristna. Dejansko ne prodajamo le podjetij, prodajamo ostanke gospodarske suverenosti. Čemu sploh smo se osamosvajali? Da bomo sami pa tudi naši otroci in vnuki postali poceni delovna sila multinacionalk? Oblasti prav tako pravijo, da nas v to razprodajo sili velik dolg, da bodo prodana podjetja učinkovitejša, saj bodo prodana strateškim partnerjem, ki bodo po prodaji zagotovili ohranitev delovnih mest, da le »privatizacija« omogoča, da se politika neha vtikati v podjetja in da to zahteva lani sprejeta odločitev državnega zbora.

Toda. Evropska komisija nima pravice posegati v naš pravni red, kaj šele zahtevati »privatizacijo«, a to počne zaradi naše klečeplaznosti. Da bomo razjezili kapitalske trge in izgubili verodostojnost, sta votla argumenta tujih in domačih špekulantov, ki s prodajo služijo. Mnogo bolj kot neuspeh Slovenije, jih skrbi njen uspeh, saj jim kvari zaslužke.

Gospodarskih razlogov za razprodajo ni. Finančna sredstva, pridobljena z dosedanjimi zadolžitvami, zadoščajo za odplačevanje dolgov; prilivi v proračun so večji kot lani, presežek na tekočem računu ostaja enako velik. Trditve, da bomo kupnino porabili le za zmanjšanje dolga, so prazne; vseeno je, ali jo porabimo za zmanjšanje dolga ali za pokrivanje primanjkljaja; le vrstni red računskih operacij je drugačen, rezultat pa je enak.

Govorjenje o strateškem partnerstvu in strateških lastnikih je nesmiselno. Partnerstva sklepajo enakopravni subjekti. Ko podjetje prodamo, postane lastnina kupca. Zaveze o ohranitvi delovnih mest so le metanje peska v oči; kupec bo zaposlenost prilagajal maksimiranju dobička, kar je normalno. Še slabše je, če so kupci finančni skladi, saj že kupijo zato, da bodo preprodali.

Razprodaja je vsiljena ideološka odtujitev, ki naj bi zagotovila prelom z »umazano« socialistično preteklostjo, v kateri so bila zgrajena podjetja, ki jih zdaj prodajamo, in ki bo Slovenijo uvrstila med druga nekdanja socialistična gospodarstva, o katerih usodi odločajo lastniki multinacionalk.

Najbrž podjetje, ki ga prevzame multinacionalka, res postane učinkovitejše, a družbeni (gospodarski, socialni, razvojni, ekološki) učinki niso pozitivni, kar potrjujejo empirične študije

in dogajanja v gospodarstvih, ki so prodala vse, kar se je dalo prodati. Med krizo je prav zaradi prodaj podjetij pred tem iz nekdanjih socialističnih držav letno odtekalo 40 milijard evrov.

»Privatizacija« naj bi preprečila nedostojno vmešavanje politike v podjetja. A državna podjetja, na primer Telekom, bomo prodali državnim podjetjem drugih držav. Zdravilo za preprečitev nespodobnega vmešavanja pa je enostavno; vladajoča stranka ali koalicija naj se preneha nedostojno vmešavati.

Podpisniki pisma od prodaje ali neprodaje nimamo koristi. Razprodaji nasprotujemo, ker vemo, da je za Slovenijo dolgoročno škodljiva. Zato pozivamo vlado in poslance Državnega zbora, da jo preprečijo in prekličejo lani sprejeti sklep o prodaji petnajstih podjetij. Pred volitvami ste neposredno ali posredno obljubljali prav to.

To peticijo pošiljamo predsedniku vlade, ministrom in poslancem državnega zbora.

Dr. Jože Mencinger

_____

Mladina se obvezuje, da bo osebne podatke podpisnikov obdelovala zgolj za namen peticije.

Število podpisnikov peticije: **15.189**

- Ime *
- Priimek *
- Enaslov *
- Naslov
- Opomba

Izračunaj osem + dve:

(vpišite številko)

Mladina,

<http://www.mladina.si/167068/tuja-analiza-telekom-vreden-do-2-milijardi-evrov/>,

---

[Borut Mekina](#)

9. 6. 2015

[Politika](#)

Tuja analiza: Telekom vreden do 2 milijardi evrov!

Matej Runjak, član uprave SDH, pristojen za privatizacijo, in predsednik vlade Miro Cerar na mednarodni razvojni konferenci »FDI Summit Slovenia 2014« 22. oktobra 2014 na Ekonomski fakulteti v Ljubljani
© Borut Krajnc

V skladu z zahtevo vlade Mira Cerarja namerava nadzorni svet Slovenskega državnega holdinga (SDH) slovenski Telekom prodati britanskemu skladu tveganega kapitala Cinven. Saj naj bi bila ponujena cena "primerna in ekonomsko upravičena," [je sklenila uprava SDH pod vodstvom Mateja Pirca in Mateja Runjaka](#) minuli teden. A v uredništvu Mladine smo pridobili cenitev, ki jo je za enega od kupcev Telekoma pripravila ameriška svetovalna ustanova (obe imeni, ime kupca in ime finančne ustanove hranimo na uredništvu). Iz nje izhaja, da je Telekom v resnici vreden veliko več.

Neuradno naj bi Cinven za delnico Telekoma ponujal 110 evrov, dodatnih 15 evrov za ugodno rešitev Telekomovih odškodninskih tožb in dodatnih pet za rezultate poslovanja. V primeru cene 130 evrov za delnico bi vrednost celotnega Telekoma znašala okrog 850 milijonov evrov. A sodeč po analizi, ki smo jo pridobili na Mladini, naj bi bila srednja vrednost Telekomove delnice 190,9 evra, ocenjena vrednost Telekoma pa 1,671 milijarde evrov. Ali z drugimi besedami, skoraj dvakrat več, za kolikor ga namerava prodati vlada, oziroma SDH.

Ocena, da je Telekom dejansko vreden 1,7 milijarde evrov, je sicer srednja vrednost. Glede na različne scenarije naj bi se vrednost Telekoma gibala med 1,44 do 2,03 milijarde evrov. Cena 110 evrov na delnico, kot jo je uspel Cinven izpogajati, pa na podlagi analize, ki smo jo pridobili, izhaja iz zahteve kupcev, ki bi si radi kupnino Telekoma povrnili v 4 letih. Njihov izračun kaže, da bi v tem primeru morali za delnico Telekoma plačati med 94 in 118 evri. Kar pomeni, da je primeru, če Cinven namerava ravnati enako, cilj očitno dosegli.

V strokovni literaturi sicer piše, da takšno, 25 odstotno donosnost (IRR requirement) navadno zahtevajo skladi špekulativnega kapitala. Analiza poslovanja Telekoma, ki so jo za kupce naredili do leta 2023 namreč kaže, da bo podjetju vsako leto, po plačilu davkov in drugih stroškov ostalo med 100 in 157 milijonov evrov razpoložljivega denarja (Free Cash Flow), ki ga seveda lahko na različne načine počrpajo iz njega. Operativni dobiček pred amortizacijo (t.i. EBITDA) naj bi se

med leti 2015 in 2023 gibal od 200 do 273 milijoni evrov letno, prihodki pa naj bi rasli od 722 milijonov evrov do milijarde letno leta 2023. Povprečna rast prihodkov naj bi znašala 3,6 odstotka letno, povprečna rast operativnega dobička pred amortizacijo (EBITDA) pa 8,3 odstotka.

Po naših informacijah so o tej oceni poslovanja, narejeni na podlagi podatkov za leto 2014, obveščena tudi uprava SDH, kot tudi finančno in gospodarsko ministrstvo. Razlika med prodajno ceno Telekoma in omenjenimi cenitvami torej kaže, da utegne biti Slovenija pri prodaji Telekoma oškodovana za vsoto, ki je dvakrat večja kot pri aferi TEŠ6. Pri aferi TEŠ6 naj bi po oceni policije Alstom neupravičeno pridobil skoraj 285 milijonov evrov. Pri privatizaciji Telekoma pa kaže, da ga bomo prodali po ceni, ki je od cenitev nižja za 850 milijonov evrov ali celo 1,1 milijardo evrov.

Cinven je po zgoraj opisanem scenariju v preteklosti že posloval. Gre za britanski sklad tveganega kapitala, med drugim tudi s sedežem v davčni oazi Guernsey, ki upravlja denar britanskih pokojninskih skladov. Njegova poslovna praksa se v ničemer ne razlikuje od delovanja drugih, podobnih skladov. Poslujejo tako, da podjetja kupijo, jih »prestrukturirajo«, razkosajo ali združujejo in po nekaj letih prodajo. Tako je Cinven nedavno naredil s francoskim kabelskim operaterjem Numericablom in danskim telekomunikacijskim podjetjem Ziggom, ki ju je prodal po desetih oziroma po sedmih letih. V Franciji je recimo s preprodajo Numericabla lani zaslužil kar 4,35-krat več od nakupne cene, na Danskem pa leta 2013 s preprodajo Zigga kar 2,8-krat več.

Mladina,
<http://www.mladina.si/155634/kura-ki-nese-zlata-jajca/>,

[Urša Marn](#)

11. 4. 2014

[Politika](#)

Kura, ki nese zlata jajca

Telekom Slovenije je v najboljših časih prinašal na leto več kot sto milijonov evrov čistega dobička. Celo v recesiji njegov dobiček presega 50 milijonov. Takšnemu podjetju se nobena država ne bi smela enostavno odreči.

»Svetujem vam, da se borite za ohranitev državnega lastništva v Telekomu Slovenije,« pravi Juko Cikojević, predsednik hrvaškega sindikata telekomunikacij. Pred letom 2001 je imel Hrvatski Telekom 11.500 zaposlenih. Nato je sledila privatizacija. 51 odstotkov podjetja je kupil Deutsche Telekom. Več kot polovica delavcev je bila odpuščena.

© Bobo

Pred letom 2001 je imel Hrvatski Telekom 11.500 zaposlenih. Plače so bile solidne, podjetje je poslovalo z dobičkom in z davki vestno polnilo državno blagajno. Nato je sledila privatizacija. 51 odstotkov podjetja je kupil Deutsche Telekom. Trinajst let pozneje je bilanca privatizacije katastrofalna: pretežni del dobička gre za izplačilo dividend, investira se le v najnujnejši razvoj, optično omrežje je redka dobrina, več kot polovica delavcev je bila odpuščena.

»Ker so prihodki podjetja začeli upadli, večinski lastnik Deutsche Telekom pa je želel ohraniti enako visok dobiček, je začel drastično rezati stroške. Eden najlažjih načinov za zmanjšanje stroškov je seveda odpuščanje. Hrvatski Telekom je največji proizvajalec tehnoloških presežkov na Hrvaškem,« pravi Juko Cikojević, predsednik hrvaškega sindikata telekomunikacij. »Svetujem vam, da se borite za ohranitev državnega lastništva v Telekomu Slovenije.« Deutsche Telekom je za prevzem večinskega deleža v Hrvatskem Telekomu odštel približno milijardo tedanjih nemških mark. »A si je skozi dividendo hitro povrnil celotno kupnino,« pravi Cikojević. Po vseh racionalizacijah je v Hrvatskem Telekomu ostalo le še okoli štiri tisoč delavcev. Pozneje je podjetje zaposlovalo na novo, tako da ima danes 5500 zaposlenih, povprečna bruto plača pa znaša 1500 evrov. Vendar Cikojević opozarja: »Povprečje dvigujejo plače menedžmenta. Predsednik uprave ima 25 tisoč evrov bruto plače, visoke so tudi plače številnih direktorjev, približno 2000 delavcev Hrvatskega Telekoma pa prejema le 800 do 900 evrov bruto plače. Poleg tega se vse pogosteje sklepajo pogodbe za določen čas in najemajo študenti, ki so pripravljeni delati za drobiž. Zaradi visoke stopnje brezposelnosti na Hrvaškem se na vsako delovno mesto prijavi tudi po tisoč kandidatov, kar uprava Hrvatskega Telekoma izrablja za to, da strokovnjake zaposluje za minimalno plačo.« Posledica takšne politike je upad kakovosti storitev in beg uporabnikov h konkurenci. Pričakovali bi, da bo to večinskega lastnika spametovalo, a je pohlep prevelik. Deutsche Telekom namerava stroške v svojih vzhodnoevropskih in balkanskih podružnicah dodatno porezati tako, da bo računovodske oddelke preselil v Bratislavo. To za

Hrvatski Telekom pomeni še dodatno odpuščanje. Takšno varčevanje je razumljivo, kadar je podjetje v resnih težavah in je to edini izhod, da preživi. Toda Hrvatski Telekom kljub krizi posluje z dobičkom. Lani so celotni prihodki podjetja znašali več kot 920 milijonov evrov, kar je resda za 6,8 odstotka manj kot v letu prej, nikakor pa ni slabo in nobenega tehtnega razloga ni za drastično rezanje stroškov. No, razen enega: doseči čim višji dobiček, zato da bodo lastniki deležni obilnejše dividende.

Državno lastništvo ni redkost

Vse evropske države, ki jim želimo biti podobni, so v telekomunikacijskih podjetjih obdržale večinski delež ali pa so v teh podjetjih ostale pomembne lastnice. Naša država pa se namerava v celoti umakniti iz lastništva.

VEČINSKO LASTNIŠTVO DRŽAVE:

Luksemburg	100 %
Ciper	100 %
Švica	57 %
Norveška	54 %
Belgija	53 %
Latvija	51 %

MANJŠINSKO LASTNIŠTVO DRŽAVE:

Finska in Švedska skupaj	49 %
Romunija	46 %
Slovaška	34 %
Nemčija	32 %
Turčija	30 %
Avstrija	28 %
Francija	27 %
Grčija	10 %
Madžarska	3 %
Poljska	3 %

Tednik Demokracija, <http://www.demokracija.si/fokus/kronologija-privatizacije-telekoma-slovenije>,

Kronologija privatizacije Telekoma Slovenije

- 04.08.2015 - 22:08
- Napisal [STA](#)

Ideja o privatizaciji največjega slovenskega telekomunikacijskega operaterja Telekoma Slovenije, ki je v večinski državni lasti, sega v leto 2000. Zadnji, tretji poskus prodaje se je začel leta 2013.

PRVI POSKUS PRIVATIZACIJE

leto 1998 - Telekom Slovenije postane delniška družba.

leto 2000 - Ideje o privatizaciji Telekoma začenjajo dobivati prve obrise. Izbrano svetovalno podjetje Pricewaterhousecoopers pripravi tri različne modele privatizacije; vsi so vključevali strateškega investitorja. Vendar pa nobeden od predlaganih modelov v odločilnem trenutku ni sprejet, saj je panoga telekomunikacij doživi padec.

leto 2001 - Zaradi neugodnih razmer na svetovnem telekomunikacijskem trgu, ki so se še poslabšale po terorističnih napadih na ZDA, vlada začasno ustavi proces privatizacije.

leto 2002 - Vlada do sprejema modela privatizacije zaustavi prizadevanja uprave Telekoma za uvrstitev delnic na Ljubljansko borzo.

DRUGI POSKUS PRIVATIZACIJE

leto 2005 - Obujanje ideje o privatizaciji. Vlada ustanovi posebno delovno skupino, ki naj bi do konca leta pripravila predlog strategije privatizacije. Predlog predvideva privatizacijo Telekoma kot skupine in čimprejšnjo uvrstitev delnic na borzo. Država bi obdržala četrtino in eno delnico.

maj 2006 - Vlada potrdi privatizacijsko strategijo za Telekom. Država bi ohranila 25-odstotni delež in eno delnico, približno 49-odstotni delež naj bi odprodali. Prodaja naj bi bila končana v treh letih.

oktober 2006 - Delnice Telekoma uvrščene na Ljubljansko borzo.

maj 2007 - Za cenilca vrednosti in svetovalca v postopku prodaje je izbrana družba CA IB Corporate Finance, ki spada v okvir skupine Unicredit.

avgust 2007 - Objavljen mednarodni poziv za prodajo 49,13-odstotnega deleža v Telekomu Slovenije.

oktober 2007 - Na razpis prispe 12 nezavezujočih ponudb, v drugi krog pa se uvrsti sedem ponudnikov - britansko-nemški konzorcij Bain Capital & Axos Capital, ki se mu je pridružilo še podjetje BT Globalne storitve, luksemburško-ameriški sklad CEP III/(Carlyle), hrvaški Hrvatski Telekom, avstralska Macquarie Bank, madžarski Magyar Telekom, Oger Telecom iz Združenih arabskih emiratov in islandski Skipti.

januar 2008 - Zavezujoče ponudbe za nakup oddajo trije ponudniki. Po pozivu k izboljšanju ponudb ostaneta v igri še Skipti in konzorcij Bain Capital & Axos Capital & BT.

februar 2008 - Komisija za prodajo se seznani s pismom islandskega Skiptija, v katerem ta omenja možnost umika iz pogajanj.

marec 2008 - Po zapletih v koaliciji komisija za prodajo vladi predlaga, da zavrne ponudbi obeh ponudnikov in ustavi postopek privatizacije. Odločitev pozdravijo tako v koaliciji kot v opoziciji, razmišljanja o privatizaciji zamrejo.

TRETJI POSKUS PRIVATIZACIJE

2013

februar 2013 - Vlada sprejme klasifikacijo naložb, na podlagi katere se bo naložbe države preneslo na Slovenski državni holding. Telekom Slovenije je uvrščen med portfeljske naložbe, predlagan je začetek postopka prodaje v roku treh mesecev.

maj 2013 - Vlada sprejme t. i. prvi privatizacijski sveženj, seznam 15 podjetij za privatizacijo, med katerimi je tudi Telekom Slovenije.

junij 2013 - Državni zbor poda soglasje k prodaji deležev države in državnih družb v prvem privatizacijskem svežnju.

avgust 2013 - Minister za izobraževanje Jernej Pikalo kot resorni minister za področje elektronskih komunikacij izpostavi vprašanje, ali bi pred samo prodajo državnega deleža v Telekomu izvedli tudi njegovo funkcionalno ločitev. To pomeni, da bi iz družbe izločili infrastrukturo.

oktober 2013 - Slovenska odškodninska družba (Sod), ki vodi postopek prodaje Telekoma Slovenije, je za finančnega svetovalca pri prodaji operaterja izbrala ameriško banko Citigroup Global Markets. Minister Pikalo na Sod naslovi predlog zavez za kupca te družbe.

december 2013 - Sod za pravno svetovanje pri prodaji Telekoma Slovenije izbere odvetniško družbo White & Case v sodelovanju z odvetniško pisarno Ulčar & partnerji. Telekom s Sodom podpiše pogodbo o medsebojnih razmerjih v postopku prodaje večine delnic.

2014

april 2014 - Sod v imenu države in še nekaj drugih prodajalcev objavi vabilo za izjave o interesu za morebitni nakup okrog tričetrtskega deleža v Telekomu Slovenije.

junij 2014 - Izteče se rok za oddajo nezavezujočih ponudb, po neuradnih informacijah jih je oddalo osem interesentov, med njimi Deutsche Telekom in britanski sklad Cinven. Sod se preoblikuje v Slovenski državni holding (SDH), tako da postopek prodaje Telekoma odtlej vodi SDH.

julij 2014 - Odhajajoča vlada Alenke Bratušek zamrzne vse tekoče postopke privatizacije, a že konec meseca sklep razveljavi in priprave na prodajo Telekoma se nadaljujejo.

oktober 2014 - Nova vlada Mira Cerarja napove nadaljevanje postopka za prodajo. SDH pripravi novo časovnico prodaje. Telekom Slovenije s SDH podpiše aneks k pogodbi o medsebojnih razmerjih v postopku prodaje večine delnic družbe. Z aneksom Telekom dodatno zaščiti interese družbe.

november 2014 - V ožji krog za nakup Telekoma Slovenije naj bi se po neuradnih informacijah uvrstilo pet interesentov - nemški telekomunikacijski velikan Deutsche Telekom, ameriška sklada Providence in Bain Capital ter evropska Apax in Cinven.

december 2014 - Končajo se predstavitve Telekoma Slovenije potencialnim vlagateljem. Začne se faza priprave zavezujočih ponudb.

2015

16. januar 2015 - Nadzorni svet SDH oceni, da je potencialni konflikt interesa v primeru finančnega svetovalca Citigroup Global Markets v postopku prodaje Telekoma Slovenije ustrezno obvladovan.

28. januar 2015 - Predstavniki britanske zasebne naložbene družbe Cinven kot edini uradno potrdijo, da so med resnimi interesenti za nakup državnega deleža v Telekomu Slovenije.

7. februar 2015 - Podporniki in nasprotniki privatizacije na dveh ločenih dogodkih poudarijo svoja stališča glede prodaje državnega premoženja. Nasprotniki so na protestnem shodu poudarili, da je treba preprečiti razprodajo državnih podjetij, zagovorniki pa opozorili na nujnost privatizacije.

4. marec 2015 - Predstavniki Cinvena se srečajo s predstavniki zaposlenih in socialnih partnerjev v Telekomu Slovenije. Srečanje je namenjeno predstavitvi Cinvena kot možnega investitorja, ki je zainteresiran za nakup Telekoma.

18. marec 2015 - Komisija DZ za nadzor obveščevalnih in varnostnih služb v nenapovedanem nadzoru ugotovi politično zlorabo Obveščevalno-varnostne službe (OVS) Morsa. Obrambni

minister Janko Veber je službi naročil pripravo analize posledic prodaje Telekoma. Zadeva preraste v t.i. afero Veberkom.

21. marec 2015 - Vseslovensko združenje malih delničarjev na Komisijo za preprečevanje korupcije naslovi prijavo glede nasprotij interesov pri prodaji Telekoma Slovenije - Citigroup je namreč svetovalec prodajalca Telekoma, hkrati pa je tudi borzno-finančni posrednik Deutsche Telekoma.

9. april 2015 - DZ na predlog premierja Mira Cerarja razreši Janka Vebra s položaja ministra za obrambo, ker je OVS naročil analizo posledic prodaje Telekoma in s tem po mnenju večine poslancev ravnal netransparentno in celo nezakonito.

13. april 2015 - Izteče se rok za oddajo zavezujočih ponudb, odda jo le britanski investicijski sklad Cinven. Po neuradnih informacijah naj bi bila višina ponudbe krepko pod pričakovanji, v koaliciji se kmalu odpre vprašanje, ali bi SDH končno odločitev o prodaji moral prepustiti vladi kot skupščini SDH.

8. maj 2015 - Državni sekretar na ministrstvu za finance Metod Dragonja in gospodarski minister Zdravko Počivalšek za tednik Mladina potrdita, da sta seznanjena z informacijami, da Cinven v postopku privatizacije Telekoma Slovenije deluje v dogovoru z Deutsche Telekomom. V Cinvenu to zanikajo.

19. maj 2015 - Poslanska skupina ZL napove, da bo zaradi domnevno usklajenega delovanja Cinvena in nemškega Deutsche Telekom v postopku privatizacije Telekoma Slovenije vložili zahtevo za izredno sejo odborov DZ za finance in za gospodarstvo.

20. maj 2015 - Cinven poda končno ponudbo za Telekom, neuradno v višini 130 evrov na delnico - 110 evrov naj bi izplačal takoj, 15 evrov naj bi bilo odvisnih od razpleta sodnih postopkov, še pet evrov na delnico pa od uspešnosti poslovanja družbe v prihodnosti.

27. maj 2015 - Koalicija proti privatizaciji, v katero se združujejo politična gibanja, civilnodružbene organizacije in sindikalne konfederacije, za 11. junij v Ljubljani napove protestni shod.

28. maj 2015 - Prvak SD Dejan Židan na seji vlade opozori, da SDH odloča o prodaji kupcu, ki ni strateški, kar ni v skladu s sklepom DZ o prodaji državnih naložb. Premier je finančnemu ministru Dušanu Mramorju naročil pripravo informacije o postopku prodaje.

1. junij 2015 - Delnica Telekoma Slovenije se poceni pod 100 evrov. Vrednost delnice se je tako v obdobju od 13. aprila, ko je do izteka roka prispela le ena ponudba za Telekom, znižala s 128 evrov na 97,50 evra.

2. junij 2015 - Odbora DZ za finance in za gospodarstvo nista podprla sklepov ZL v zvezi z domnevno negospodarnostjo in netransparentnostjo prodaje Telekoma. O predlogu sklepa, da vlada SDH predlaga začasno zaustavitev postopka prodaje, niso niti glasovali.

2. junij 2015 - Poslanec SD Janko Veber pove, da je glavna pisarna DZ prejela obvestilo z napovedjo kazenske ovadbe vseh, ki so sodelovali v postopku prodaje Telekoma.
3. junij 2015 - Cinven sporoči, da pričakujejo odločitev prodajalcev glede njihove ponudbe do 10. junija, zaradi omejitev na strani svojih virov financiranja se Cinven namreč po omenjenem datumu ne more zavezati k izpolnitvi ponudbe.
3. junij 2015 - Evropska banka za obnovo in razvoj (EBRD) sporoči, da preučuje predlog Cinvena za možnost sodelovanja pri nakupu Telekoma Slovenije, a da še niso sprejeli končne odločitve.
3. junij 2015 - Stranka Trs predstavi dokument, ki naj bi dokazoval, da so prodajalci Telekoma zavrnil ponudbo, ki je za 200 milijonov evrov presejala ponudbo sklada Cinven. Imena interesenta niso razkrili.
4. junij 2015 - Vlada se seznanila z informacijo SDH o postopku prodaje Telekoma Slovenije, a ostaja razdeljena glede strateškega značaja kupca.
4. junij 2015 - Nasprotniki privatizacije v skupni izjavi pred poslopjem vlade ponovno izrazijo nestrinjanje s prodajo Telekoma Slovenije.
4. junij 2015 - Nadzorni svet in uprava SDH ocenita, da je v danih okoliščinah prodaja deleža v Telekomu Slovenije primerna in ekonomsko utemeljena. Vendar pa nadzorni svet ne da soglasja k prodaji družbe, ampak soglasno predlaga upravi, da skliče skupščino in ji predloži v soglasje predlog za prodajo Telekoma.
5. junij 2015 - Odločitev nadzornikov SDH sproži val odzivov. Ti segajo od ocene, da je šlo za edino pravilno in razumno odločitev, do kritike, da gre za prelaganje odgovornosti in dokaz neučinkovitega upravljanja državnih podjetij.
7. junij 2015 - Vlada odpravi pomisleke nadzornega sveta SDH v zvezi s prodajo Telekoma in naloži organom SDH, da nadaljujejo s postopkom prodaje deleža v Telekomu Slovenije.
9. junij 2015 - Cinven posreduje SDH dopolnila k že podani končni ponudbi za večinski delež v Telekomu. Dopolnil jo je zaradi zamud v postopkih regulatorne presoje Telekomovega prevzema Debitela in transakcije s hčerinsko družbo v Makedoniji.
9. junij 2015 - Mladina objavi, da naj bi bil Telekom glede na cenitev, ki jo je za enega od kupcev Telekoma Slovenije pripravila neka ameriška svetovalna ustanova, vreden skoraj dvakrat več, za kolikor ga namerava prodati SDH. Po teh podatkih naj bi vrednost družbe segla do dveh milijard evrov.
10. junij 2015 - Nadzorni svet SDH potrdi osnovno ponudbo sklada Cinven, ni pa obravnaval dodatno podanih Cinvenovih dopolnil k ponudbi, ker so ta nesprejemljiva za upravo SDH. Zato zadolžijo upravo, da s Cinvenom uskladi končno besedilo pogodbe.

11. junij 2015 - Koalicija proti privatizaciji, v katero so se združila politična gibanja, civilnodružbene organizacije in sindikalne konfederacije, v Ljubljani organizira protestni shod proti nadaljnji privatizaciji podjetij v državni lasti.

11. junij 2015 - Cinven v odzivu na odločitev nadzornega sveta SDH poudarja, da je dopolnilo k osnovni zavezujoči ponudbi njen sestavni del, brez katerega ne more nadaljevati s postopkom za nakup Telekoma.

13. junij 2015 - Cinven naj bi poslal uradni odgovor SDH, v katerem pojasnjuje, zakaj Telekoma ne more kupiti brez predhodno rešenega vprašanja glede makedonske družbe. Dodajo še, da so pripravljene počakati na dokončanje posla s Telekomom vse do 10. septembra letos, to naj bi bilo dovolj časa za zaključek transakcije v primeru One.

15. junij 2015 - SDH sporoči, da ne sprejema dodatnih pogojev, ki jih je Cinven posredoval kot dodatek k zavezujoči ponudbi z dne 20. maja, saj bi ti lahko neutemeljeno pripeljali do znižanja kupnine. SDH je sicer še vedno pripravljen transakcijo zaključiti pod pogoji, ki jih je potrdil nadzorni svet 10. junija.

16. junij 2015 - Cinven izrazi razočaranje, ker se s SDH niso uspeli dogovoriti o odprtih vprašanjih, povezanih s prodajo Telekoma, vendar navede, da ostaja zainteresiran za nakup.

8. julij 2015 - Makedonska komisija za varstvo konkurence odobri združitev Telekomove makedonske družbe One z operaterjem Vip v lasti Telekoma Austria. S tem je odpravljena glavna ovira, zaradi katere je prišlo do zamrznitve pogajanj za prodajo.

9. julij 2015 - Podpredsednik vlade Boris Koprivnikar potrdi, da se je sestal s predstavnikom Cinvena, a le zato, ker je Cinven želel preveriti, ali vlada nasprotuje prodaji, saj je glede na različne signale iz koalicije zbežan.

3. avgust 2015 - Telekom Slovenije je po neuradnih informacijah oddal nezavezujočo ponudbo za nakup Telekoma Srbije.

4. avgust 2015 - SDH sporoči, da Cinven ne želi nadaljevati pogajanj za zaključek prodajnega postopka, saj da transakcija zanj ni več ekonomsko vzdržna. Tretji poskus prodaje Telekom je tako uradno zaključen brez prodaje Telekoma.

Žito oktobra že v rokah hrvaške Podravke

- [Žito](#)

Medij: Delo **Avtorji:** Tekavec Vanja **Teme:** ZPRE-1 zakon o prevzemih **Rubrika / Oddaja:** Gospodarstvo **Datum:** 16. 09. 2015 **Stran:** 9

Prodaja Tudi hrvaški varuh konkurence je požegnal nakup slovenskega pekarskega podjetja - Pot za veliki finale je odprta

Ljubljana - Hrvaška Podravka je pridobila vsa potrebna dovoljenja regulatorjev za nakup 51,55-odstotnega deleža Žita, zato lahko začne izpolnjevati druge pogoje za nakup največjega slovenskega pekarskega podjetja. V Podravki konec transakcije večinskega deleža pričakujejo oktobra.

Soglasje za nadaljevanje transakcije Žito-Podravka je zadnji dal hrvaški varuh konkurence, o čemer je včeraj Žito obvestilo javnost in svoje delničarje. Slovenski varuh je nakup odobril že v začetku septembra in iz Koprivnice sporočajo, da je, vsaj kar zadeva varstvo konkurence, za veliki finale vse pripravljeno. »Z današnjim dnevom imamo vsa pomembna dovoljenja pristojnih varuhov konkurence, zato je zdaj mogoče začeti izpolnjevati preostala pogodbena določila za finalizacijo nakupa večinskega deleža ljubljanskega Žita,« so včeraj sporočili iz Podravke.

Koprivniška družba, najbolj znana po tradicionalnih blagovnih znamkah, kot je dodatek k jedem Vegeta, velja za eno pomembnejših hrvaških podjetij, saj ima več tisoč zaposlenih, pomembno vlogo v njej ima tudi država kot lastnica dobre četrtine Podravke. Ob nedavni dokapitalizaciji so se pojavila številna ugibanja o tem, češ da si vplivni krogi okrog Podravke želijo, da država pri njej ne bi sodelovala, a se to ni zgodilo, saj je tudi država vplačala svež kapital. S tem je zaščitila svoj kontrolni delež v Podravki (25 odstotkov in ena delnica) in obdržala tudi svoj lastniški vpliv, saj brez soglasja države danes ni mogoče sprejeti nobenih statutarnih ali drugih pomembnejših odločitev v Podravki. Oziroma jih lahko država blokira.

Kupec bo moral objaviti prevzem

Katera so preostala pogodbeno določila za nadaljevanje posla (in koliko jih je), iz Koprivnice ne sporočajo, že zdaj pa je jasno, da mora Podravka za dokončanje posla najprej poplačati konzorcij prodajalcev večinskega, 51,55-odstotnega deleža Žita, s katerim je aprila letos sklenila kupoprodajno pogodbo. Za dobrih 51 odstotkov Žita bo odštela skupaj dobrih 33 milijonov evrov ali 180,10 evra za delnico. Prav ponujena kupnina je bila odločilni dejavnik, ki je konzorcij domačih prodajalcev (poleg Slovenskega državnega holdinga so pogodbo o prodaji podpisali še drugi člani prodajnega konzorcija, in sicer Modra zavarovalnica, KD Kapital, KD Skladi, Adriatic Slovenka in NLB Skladi) spomladi prepričal v končna pogajanja s Podravko, čeprav hrvaška prehranska skupina ni bila edini snubec za Žito.

Ko bo hrvaški kupec plačal kupnino za večinski delež in preknjižil delnice, bo moral, kot to zahteva zakon o prevzemih, objaviti še ponudbo za prevzem in enako kupnino (180,10 evra za delnico) ponuditi še preostalim delničarjem Žita. Ob ceni 180,10 evra za delnico bo za 100 odstotkov Žita odštela približno 65 milijonov evrov. Po plačilu kupnine za večinski delež ima kupec po prevzemnem zakonu tri dni časa za objavo namere za prevzem in zatem še trideset dni časa za objavo prospekta in javne prevzemne ponudbe. Če ne bo zapletov, bi bil prevzem Žita torej lahko pod streho že letos, s tem pa bo seznam podjetij za privatizacijo krajši še za eno podjetje.

Hrvaški kupec najverjetneje ne bi smel imeti težav z zapiranjem finančne konstrukcije prevzema oziroma nakupa, saj je Podravka z nedavno dokapitalizacijo zbrala kar 67 milijonov evrov svežega kapitala. Poleg države, ki je na zadnji dan julija obvladovala 25,4-odstotni delež Podravke, so v dokapitalizaciji svoj približno 40-odstotni lastniški delež utrdili tudi hrvaški pokojninski skladi. Hrvaški minister za gospodarstvo Ivan Vrdoljak je letos poleti napovedal, da država ne namerava ostati solastnica Podravke, o tem, kdaj naj bi izstopila iz njenega lastništva, pa še ni bil jasen. Dejal je, da načrtujejo prodajo državnega deleža, takoj ko bodo razmere na trgu ugodnejše in bodo lahko ustvarili prihodke za državni proračun. Za namene financiranja nakupa Žita je Podravka junija pri več bankah pridobila tudi kratkoročno posojilo v višini 58 milijonov evrov.

Žito je eno največjih slovenskih živilskih podjetij in največji odkupovalec v Sloveniji pridelane pšenice, je tudi lastnik uglednih blagovnih znamk, kot so Gorenjka, Šumi, 1001 Cvet, Zlato polje, Maestro, in Podravka se bo z njegovim prevzemom povzpela na sam vrh živilske industrije v Sloveniji. Kakšni so poslovni načrti Podravke, ki ne peče kruha, za zdaj ostaja še neznanka, je pa novi lastnik obljubil, da naj bi se Žitovo poslovanje pod njegovo streho še močneje internacionaliziralo.

Mladina, <http://www.mladina.si/118055/vrnitev-drzave/>,

[Urša Marn](#)

23. 11. 2012

[Ekonomija](#)

Vrnitev države

Zakaj je v obdobju krize državna intervencija nujna in zakaj bi bil umik države iz lastništva podjetij norost

Predsednik Obama med obiskom tovarne General Motors

© Profimedia

Katera je največja naftna družba na svetu? ExxonMobil? British Petroleum? Shell? Pravzaprav nobena od teh. Trinajst največjih energetske družb na svetu, merjeno po zalogah nafte, ki jih obvladujejo, je v lasti in upravljanju držav. Savdski Aramco, ruski Gazprom, iranski National Iranian Oil, kitajski National Petroleum, venezuelski Petróleos, brazilski Petrobras in malezijski Petronas so vsi večji od ExxonMobila, največje izmed zasebnih multinacionalk.

Državna podjetja nadzorujejo dobre tri četrtine svetovnih zalog nafte in zemeljskega plina. Uspešna državna podjetja najdemo v skoraj vseh panogah, od kemične industrije, telekomunikacij, ladjedelništva do bančništva. Največja ruska banka Sberbank je v lasti države. Največji kitajski državni operater mobilne telefonije ustvari več letnega prihodka kot nemški konglomerat Siemens.

Državna podjetja so v obdobju med letoma 2003 in 2010 prispevala kar tretjino neposrednih tujih naložb na svetu. Tri največja kitajska državna podjetja se po prihodkih uvrščajo med deset največjih podjetij na svetu. Leta 2002 je skupna vrednost premoženja 121 največjih kitajskih državnih podjetij znašala 360 milijard dolarjev, leta 2010 pa že osemkrat toliko. Kitajci uporabljajo frazo: »Država napreduje, medtem ko se zasebni sektor umika.«

Svetovna finančna kriza je številne razvite države spodbudila h krepitvi lastništva v podjetjih. Janševa vlada pa še kar slepo verjame v zdravilno moč privatizacije.

Danes se ta fraza uresničuje v svetovnih razsežnostih. Kitajska izdatno pomaga državnim podjetjem, denimo z ugodnimi posojili in drugimi privilegiji, ter jih tako varuje in krepi v bitki s korporacijami iz ZDA in Evrope. Če to počno Kitajci, pa tudi Singapurci, Venezuelci, Ekvadorci, Brazilci in Rusi, zakaj tega ne bi počeli še drugi, tudi Slovenci? »Včasih so nas učili, pa tudi verjeli smo, da je demokracija pogoj za gospodarsko uspešnost. A Kitajska je dokaz, da je mogoča tudi kombinacija komunistične diktature in nebrzdanega tržnega gospodarstva,« pravi ekonomist dr. Jože Mencinger. Vendar verjame in upa, da se Evropa ne bo prilagodila azijskim in

južnoameriškim družbam, saj bo v globalnem ekonomskem kanibalizmu prej ali slej izgubljena. »Morda Evropi preostajata le zapiranje, celo če bo zaradi tega zaostajala, in konec gospodarske rasti.«

Nazaj v prihodnost

Svetovna finančna kriza je številne razvite države prisilila k vstopu v pomembnejša podjetja in banke ali k povečanju lastniškega deleža v njih, da bi lažje prebrodili krizo, pa tudi, ker so presodile, da je podpora posameznim panogam v strateškem interesu države. Ameriška vlada je z začasno nacionalizacijo pred kolapsom reševala zasebni bančni sektor in tudi nekatera industrijska podjetja, na primer avtomobilskega proizvajalca General Motors. Čeprav so ZDA sinonim za liberalni kapitalizem in svobodni trg, so prav v tej krizi dokazale, da takrat, ko gre za nohte, izhod ni mogoč brez državne intervencije.

In ZDA niso edine, ki so prišle do tega spoznanja. Nemška vlada namerava še pred iztekom leta povečati svoj lastniški delež v evropskem letalskem in oborožitvenem koncernu EADS, ki ima v lasti tudi proizvajalca letal Airbus, pri čemer delnice kupuje s pomočjo državne razvojne banke.

Industrijskim podjetjem pomaga tudi francoska vlada. Potem ko je avtomobilski gigant PSA Peugeot Citroën, drugi največji evropski proizvajalec avtomobilov, takoj za nemškim Volkswagnom, napovedal, da bo zaradi zmanjšanja povpraševanja po njegovih vozilih prisiljen zapreti tovarno v Parizu in ukiniti 8000 delovnih mest, mu je francoska vlada priskočila na pomoč s poroštvom za posojila v skupni vrednosti sedmih milijard evrov. Država upravlja lastniške deleže v 58 podjetjih, denimo v proizvajalcu avtomobilov Renaultu, letalski družbi Air France KLM, jedrskem gigantu Areva in francoskem Telekomu, skupna vrednost teh podjetij v delni ali popolni lasti države pa znaša skoraj 60 milijard evrov.

A tu se pomoč še ne konča. Francoska vlada ustanavlja državno investicijsko banko, katere glavna naloga bo vlaganje sredstev v obetavna podjetja. Banka bo delovala v javnem interesu, s čimer bo mogoče upravičiti reševanje kateregakoli prezadolženega francoskega podjetja. »Državni kapitalizem je na pohodu. Veliki brat se je vrnil. Francija in Nemčija oživljata državno intervencijo,« dogajanje komentira britanski liberalni časnik Economist. »Nihče ne pravi, da je evropska gospodarska kriza povzročila vrnitev meganacionalizacije, kakršni smo bili priča po veliki depresiji v tridesetih letih prejšnjega stoletja, ko so bili ustanovljeni veliki državni holdingi. Pravzaprav si večina evropskih vlad, od grške, španske do portugalske, na vso moč prizadeva privatizirati državno premoženje, da bi z izkupičkom zakrpala proračunsko luknjo. A ko celo nemška in francoska vlada kupujeta deleže v industrijskih podjetjih, je jasno, da je nekaj v zraku,« piše tednik. Ali to pomeni, da se Evropa vrača k državnemu kapitalizmu? In če se, ali je to nujno slabo? Ali pa je vrnitev države, sploh v obdobju hude gospodarske krize, edina smiselna rešitev?

»V ZDA, Franciji in Nemčiji gre za isti vzorec: države pomagajo zasebnemu kapitalu, ker si ta ne zna pomagati sam in ker brez zasebnega kapitala pač ni njihovih gospodarstev. V ZDA se je znal državni kapital hitro umakniti tudi zato, ker je zasebni finančni sektor dovolj močan, da je bilo umik mogoče izpeljati, v Evropi pa bo državni kapital dalj časa na sceni,« pravi ekonomist dr. Maks Tajnikar. »Razlog je tudi v tem, da območje evra z notranjo krizo poriva vse več podjetij v

krizo, in pa v tem, da območje evra ne bo moglo preživeti brez transferjev med učinkovitimi in neučinkovitimi, to pa lahko dela le država. Država dela točno to, kar mora delati država v kapitalizmu: zagotavlja obstoj in delovanje zasebnega kapitala. Vendar to ni državni kapitalizem.«

Državni kapitalizem v Evropi je prisoten že vsa leta in se krepi, le da se o njem ne govori. Zgovoren je primer avstrijskega gradbenega podjetja Strabag, ki ga je sanirala in pred stečajem rešila država in nato prodala.

Francoska in nemška vlada torej pomagata ključnim podjetjem, slovenska vlada pa tega ne podpira. Podjetij ne rešuje in zdravilo za izhod iz krize išče v privatizaciji. Minister za finance Janez Šušteršič namiguje na odprodajo lastniških deležev države v Petrolu, Telekomu, Zavarovalnici Triglav, pa tudi v treh največjih slovenskih bankah, NLB, NKBM in Abanki.

Slovenija resda nima takšnih naravnih bogastev kot Kitajska, Rusija ali Brazilija, toda ali to že upravičuje privatizacijo? »Umik države iz lastništva v obdobju krize je protislovno dejanje. Ne potrjuje ga ekonomska zgodovina, sledi pa prevladujoči liberalni ekonomski ideologiji zadnjih 30 let,« pravi ekonomist dr. Bogomir Kovač. »Ekonomska zgodovina dokazuje, da se zadnjih 250 let menjujejo cikli privatizacije in nacionalizacije in da se prav v obdobju velikih kriz, ki v tržni ekonomiji nastanejo predvsem zaradi 'tržnih napak' zasebnega sektorja, država s svojo intervencijo pojavlja kot rešiteljica in ne kot grobarka.«

Ogromen val nacionalizacije sta prinesla velika depresija v začetku tridesetih let prejšnjega stoletja in prestrukturiranje gospodarstev po drugi svetovni vojni. Podobno je med veliko recesijo po letu 2009 naraslo število nacionalizacij, najprej v ZDA, kasneje pa tudi v EU. Navsezadnje se je evropski bančni sistem v okviru usklajene dokapitalizacije bank v EU okrepil z več kot 200 milijardami svežega kapitala. »Gre za neposredno korelacijo velikih kriz in večje vloge države, za globalno spoznanje, da niti trg ni rešitelj državnih zablod niti država ne more rešiti vseh napak tržnega odločanja,« pravi Kovač. »Danes obstaja več kot sto držav, ki imajo privatizacijske programe stare več kakor deset let, a je kriza nastopila njim navkljub. Privatizacija torej ni rešiteljica krize, temveč njena sopotnica. Številne težave se s privatizacijo nadaljujejo ali celo poglobljajo. Zato je prvi val privatizacije, od klasičnega javnega sektorja do energetike, transporta in telekomunikacij, hitro nadomestilo delno vračanje nazaj oziroma omejevanje pretirane privatizacije.«

Naša vlada je dober učenec, že vnaprej naredi tisto, kar si želi učitelj, čeprav ga ta še opazil ni v razredu, privatizacijsko vnemo vlade komentira ekonomist Maks Tajnikar.

Argument, ki ga uporablja tudi sedanja slovenska vlada, da namreč v razmerah dolžniške krize privatizacijo potrebujemo, da z njo rešujemo plačilno sposobnost države in ji pomagamo omejiti fiskalno krizo, ne drži. »Privatizacija pomeni enkratno odprodajo premoženja, težavo torej rešuje enkratno, ne omogoča pa servisiranja dolgov na dolgi rok,« opozarja Kovač. »Navsezadnje imajo danes visoke stopnje rasti države z velikim deležem javne lastnine, denimo Kitajska, težave pa države z visoko stopnjo privatizacije, denimo ZDA.«

Po mnenju Ladija Rožiča, izvršnega sekretarja za ekonomsko področje pri Zvezi svobodnih sindikatov Slovenije, je državni kapitalizem v Evropi prisoten že vsa leta in se krepi, le da se o njem ne govori. »Zgovoren je primer avstrijskega gradbenega podjetja Strabag, ki ga je sanirala in pred stečajem rešila država in nato prodala.« Ko gre za ohranitev delovnih mest in s tem za ohranitev davkov in prispevkov, je poseg države nujen. »Za rešitev Industrije usnja Vrhnika je bilo potrebnih le milijon evrov, pa država ni pomagala. Za Muro je bilo potrebnih pet milijonov. Pri Primorju 25 milijonov evrov. Pomislite, koliko delovnih mest je propadlo ob zagotovljenih trgih, pri bankah pa govorimo o milijardah, pa je vse v redu. Država bi morala ohraniti ta podjetja s svojo intervencijo, zamenjati lastnike in se nato odločiti, kaj je pomembno. Tako pa danes v Sloveniji nimamo gradbenega operaterja, ki bi bil sposoben narediti na primer karavanški predor. Vse nam delajo Avstrijci, celo pesek in cement na gradbišča vozijo iz Avstrije.«

Umik države iz lastništva podjetij na vrat na nos se mu zdi norost. »Država bi morala izdelati strategijo razvoja in določiti svoje prednostne naloge. Več pozornosti mora nameniti novim podjetniškim oblikam, kot so kooperative, zadruga in podjetja v lastništvu zaposlenih.« Pravi tudi: »Če bomo razprodali vse, bomo postali le država s praznimi trgovinami in z lačnimi prebivalci. Sindikati zagovarjamo stališče, da morajo energetska in komunalna podjetja, promet, pa tudi obvladujoči deleži v bankah ostati v državni lasti. Znan je primer privatizacije britanskih železnic, ki je vodila v smrt državljanov. Enako je s komunalnimi podjetji v nekaterih večjih nemških mestih, ki so jih odkupile ameriške multinacionalke in zdaj narekujejo nesprejemljive cene storitev. Torej popolna privatizacija pomeni omejen dostop prebivalcev do storitev.«

Pomenljiv je primer Zavarovalnice Triglav. »Z referendumom leta 2007 je 34 odstotkov te zavarovalnice pripadlo upokojencem kot zametek demografskega sklada, tako kot Kapitalska družba. In kaj se dogaja? Vlada bi rada vse prodala, generacije bodočih upokojencev pa bodo ostale brez finančne prihodnosti.« Primeri učijo, da država oziroma vlada ni nujno slaba lastnica, pod pogojem seveda, da upošteva pravila korporativnega upravljanja. »Za podkrepitev te trditve sploh niso potrebne študije, čeprav tudi te obstajajo. Dovolj je, da pogledamo velike nemške banke in nekatera podjetja. Italijanski COOP in francoski Leclerc sta denimo zadrugi. Pri nas pa se prodaja Cinkarna Celje, in to zdaj, ko je po 50 letih dobila okoljsko dovoljenje,« pravi Rožič.

Predsednica vlade Merkel med obiskom tovarne Opel

© Profimedia

Mladina, <http://www.mladina.si/162616/privatizacija-za-telebane/>,

[Urša Marn](#)

5. 12. 2014

[Ekonomija](#)

Privatizacija za telebane

Kdo bo dejansko zaslužil in kdo se bo spet le obrisal pod nosom

Kljub poučnim primerom iz tujine, slovenska vlada ne popušča. Privatizacija ni ustavljena. Nov minister za gospodarski razvoj in tehnologijo Zdravko Počivalšek miri, prodaja "na vrat na nos" je poniževalna, pravi, a dodaja, da se privatizacija mora nadaljevati.

© Bojan Stepančič

Oktobra lani je britanska vlada prodala večino delnic državne pošte Royal Mail. To je bila ena od najbolj škandaloznih privatizacij v zgodovini Velike Britanije. Royal Mail je nacionalni dragulj s petstoletno tradicijo. Drznila se ga ni prodati niti nekdanja predsednica vlade Margaret Thatcher, pa čeprav je bila obsedena s privatizacijo in je privatizirala skoraj vse: od letališč, železnic, premogovnikov, plinovodov, vodovodov do energetske in telekomunikacijskih podjetij.

Vlada Davida Camerona je pošto privatizirala prek javne ponudbe delnic ali tako imenovane IPO (Initial Public Offering). Tako podjetje zbere dodatni kapital, čemur sledi trgovanje z delnicami podjetja na borzi. V Sloveniji je bil IPO uporabljen jeseni 2007 pri dokapitalizaciji NKBM. Privatizacija britanske pošte je bila ekstremno draga, skupni stroški za finančne svetovalce, odvetnike, računovodje in PR-strokovnjake so znašali 12,7 milijona funtov (16 milijonov evrov). Od tega je svetovalna družba Lazard, ki je del skupine Lazard, dobila 1,5 milijona funtov (skoraj dva milijona evrov), med večjimi zaslužkarji pa je bilo še sedem bank: Barclays, Goldman Sachs, Merrill Lynch, Nomura, Investec, UBS in RBC.

Lazard so leta 1848 v New Orleansu v zvezni državi Louisiana ustanovili bratje Alexandre, Lazare in Simon Lazard. Iz skromne trgovine z mešanim blagom je prerasla v eno od vodilnih svetovnih finančnih družb, ki podjetjem in vladam svetuje pri prevzemih in združevanju. Tako so denimo internetnemu velikanu Google svetovali pri prevzemu tehnološkega podjetja Nest, avtomobilskemu proizvajalcu Fiat pri prevzemu

Chryslerja, lani pa so britanski vladi svetovali pri prodaji Royal Mail.

Takšna pomoč ne bi bila sporna, če ne bi svetovalna družba Lazard vrednost delnice poštnega podjetja krepko podcenila. Britanska vlada je pošto prodala po smešno nizki ceni. Po tako nizki, da so bili britanski davkoplačevalci s prodajo odškodovani za najmanj 750 milijonov funtov (946 milijonov evrov). In ne, pri tej številki ne gre za natolcevanje medijev ali pretiravanje sindikalistov, temveč za uradno ugotovitev britanskega državnega revizorskega urada.

Pri privatizaciji britanske pošte so največ zaslužili prav finančni špekulanti, se pravi tisti, pred katerimi naj bi vlada zaščitila davkoplačevalce.

Zakaj je Lazard podcenil vrednost pošte? Zato ker pri privatizaciji ni sodeloval le kot finančni svetovalec, temveč tudi kot kupec. Britanska vlada je šestnajstim investicijskim družbam, tudi družbi Lazard Asset Management, ki je del skupine Lazard, omogočila predkupne pravice pri nakupu delnic, kar je utemeljevala z argumentom, da želi pošti zagotoviti »dolgoročne investitorje« in preprečiti, da bi jo pokupili finančni špekulanti. Toda kar šest od šestnajstih »dolgoročnih investitorjev« je delnice pošte že v nekaj tednih po nakupu prodalo in pri tem izvrstno zaslužilo. Družba Lazard Asset Management je kupila šest milijonov delnic pošte po ceni 330 penijev za delnico, najprej pa jih prodala v pičlih 48 urah, in to po ceni 470 penijev za delnico. Njen dobiček pri tem poslu je znašal 8,4 milijona funtov (10,6 milijona evrov)! Ni šlo za naključje. Šlo je za veliko privatizacijsko tatvino, izpeljano z blagoslovom vlade.

Britanska vlada je skladom tveganega kapitala, med njimi je bil tudi naložbeni sklad milijonarja Georgea Sorosa, dovolila, da so pokupili več milijonov delnic pošte, malim vlagateljem pa je nakup delnic omejila na največ 749 funtov vrednosti (946 evrov). Najbolj so obogateli prav finančni špekulanti, se pravi tisti, pred katerimi naj bi vlada zaščitila davkoplačevalce. Ker je država v pošti ohranila tretjinski delež, ji ne bi smelo biti vseeno, kakšna bo prihodnja usoda podjetja. Najslabše za podjetje je, če ga kupijo skladi tveganega kapitala. V razvoj prevzetih podjetij ne vlagajo, ne zanima jih, ali bodo dolgoročno konkurenčna. Čim ceneje noter in čim prej ven, seveda s čim večjim izkupičkom – to je edina filozofija, ki jo imajo špekulanti.

Vlada je zagotavljala, da privatizacija ne bo ogrozila dostave pošiljk na ruralnih območjih in ne bo podražila poštних storitev. Toda že sedem mesecev po prodaji je vodstvo Royal Mail priznalo, da je dostava pošiljk na katerikoli naslov šest dni v tednu za enako ceno »ogrožena«.

Britanski davkoplačevalci so bili s prodajo pošte odškodovani za najmanj 946 milijonov evrov. Gre za uradno ugotovitev britanskega državnega revizorskega urada. Zakaj? Ker svetovalna družba Lazard pri privatizaciji ni sodeloval le kot finančni svetovalec, temveč tudi kot kupec (na fotografiji: protest proti privatizaciji britanske pošte).

© Profimedia

Vedno iste kobilice

Zakaj je ta primer poučen za Slovenijo? Zato ker je Slovenska odškodninska družba januarja letos za svetovalca pri prodaji NKBM najela svetovalno družbo Lazard, ki je del skupine Lazard, torej iste skupine, ki je sodelovala pri prodaji britanske pošte. Skupina Lazard ima 5,58-odstotni lastniški delež v madžarski banki OTP, ta pa po doslej znanih informacijah velja za najresnejšo kandidatko za nakup NKBM. Povedano enostavneje: naši državi pri prodaji NKBM svetuje podjetje, ki je lastniško povezano z najresnejšim kupcem NKBM. Samo naivni ali pa tisti, ki računajo, da bodo pri prodaji tudi sami zaslužili, lahko trdijo, da dvojna vloga Lazarda pri prodaji NKBM ni problematična.

Čeprav gre za očiten konflikt interesov, se v Slovenskem državnem holdingu, ki vodi proces prodaje NKBM, pretvarjajo, da je vse brezmadežno. Odzval se ni niti premier Miro Cerar. So se pa namesto njega oglasili različni samooklicani finančni eksperti, ki so ugotavljali, da gre pri

anonimki o Lazardu za nov poskus miniranja prodaje NKBM. In seveda, takoj se je oglasil analitik iz naložbenega sklada Alta Invest. Po njegovem je mogoče »skoraj z gotovostjo« reči, da »glede na zneske svetovalnih pogodb in relativno nepomembnost deleža OTP tu ni prav dosti ekonomske podlage, da bi na ta način sploh prišlo do konflikta«. Kako analitik Alte ve, kolikšni so zneski svetovanih pogodb, če SDH tega noče razkriti, ker da gre za poslovno skrivnost?

V SDH vztrajajo, da nikakor ne gre za konflikt interesov, saj sme družba Lazard po pogodbi nastopati samo kot finančni svetovalec prodajalca, nikakor pa ne kot finančni svetovalec kateregakoli kupca. Poleg tega naj bi svetovalno podjetje že samo vzpostavilo »kitajski zid«, ki preprečuje pretok informacij med različnimi enotami skupine Lazard. Skratka, če bi Lazard zdaj začel na veliko dokupovali delnice OTP, nas to ne bi smelo skrbeti, saj po zagotovilih državnega holdinga to nikakor ne bi pomenilo, da bo OTP kupila NKBM prepoceni. Smo res lahko mirni?

Samo naivni ali pa tisti, ki računajo, da bodo pri prodaji zaslužili, lahko trdijo, da dvojna vloga Lazarda pri prodaji NKBM ni problematična.

William Rucker, izvršni direktor svetovalne družbe Lazard, je britansko javnost prepričeval z enakimi argumenti, kot jih uporablja SDH: da so posamezne enote skupine Lazard strogo ločene s »kitajskim zidom«, da ni bilo pretoka informacij. A prav pri prodaji britanske pošte se je izkazalo, da je famozni »kitajski zid« le kozmetična fasada, ki ne preprečuje zlorab.

Bojazen, da bo NKBM prodana prepoceni, je še bolj utemeljena po razkritju Dnevnika, da je banka OTP ponudbo za nakup NKBM prepolovila. Pred objavo stresnih testov je za NKBM ponujala tristo milijonov evrov, zdaj pa ponuja le še 150 milijonov. To pomeni, si bo država s prodajo NKBM poplačala le sedmino od 870-milijonskega vložka, ki ga je lani dala v banko. Temu niti najbolj vneti zagovorniki privatizacije ne morejo reči dober posel.

Britanska lekcija

Privatizacija obljublja višjo konkurenčnost, nižje cene, večjo učinkovitost, boljšo oskrbo. V resnici pa potrošniki povsod po svetu ugotavljajo prav nasprotno učinke.

Velika Britanija je večino državnega premoženja razprodala že v osemdesetih in devetdesetih letih, s sedanjo krizo pa se je privatizacijski pritisk spet okrepil in se vztrajno širi v vse pore britanske družbe, od šolstva, zdravstva do socialnega skrbstva. Velika Britanija ima najbolj privatiziran zaporniški sistem v Evropi. Leta 2012 je bilo v Angliji in Walesu v zasebnih zaporih 12.872 zapornikov ali 15 odstotkov zaporniške populacije. Še celo v ZDA je ta delež nižji, znaša okoli devet odstotkov. Raziskave kažejo, da je osebje v zasebnih zaporih plačano za tretjino slabše od osebja v javnih zaporih. Zaporniki v zasebno vodenih zaporih praviloma več časa preživijo v celicah, obratovalni stroški zasebnih zaporov so višji, večja je tudi verjetnost, da bodo zaporniki nagnjeni po celicah. Analiza britanskega pravosodnega ministrstva razkriva, da sta dva od treh najslabše vodenih britanskih zaporov v zasebni lasti.

Aprila 2012 je britanska vlada zasebnim podjetjem na široko odprla vrata na področju opravljanja javnih zdravstvenih storitev. Omogočila jim je, da se za posle potegujejo prek javnih naročil. Gre za najrazličnejše zdravstvene storitve, od diagnostike do operativnih posegov. V devetnajstih

mesecih od uveljavitve novega zakona so zasebna podjetja sklenila 131 pogodb v skupni vrednosti 2,6 milijarde funtov (3,2 milijarde evrov), kar je približno polovica vrednosti vseh 195 sklenjenih pogodb. »To kaže vso razsežnost privatizacije javnega zdravstvenega sistema, ki jo je omogočil novi zakon. Vlada je trdila, da ta dokument ne bo vodil v privatizacijo, a se je zgodilo prav to,« je za Guardian izjavil dr. Mark Porter, predsednik britanskega zdravniškega združenja.

Poleg privatizacije zdravstva je v britanskih medijih živahna tudi razprava o vrnitvi železnic v javno last. Velika Britanija je železnice privatizirala že pred dvajsetimi leti, z argumentacijo, da naj bi zasebni lastniki zagotovili nižje cene vozovnic, svež kapital in inovacije. Država naj bi s privatizacijo prihranila pri subvencijah. Toda nobena od teh obljub se ni uresničila.

Stroški obratovanja železnic so se po privatizaciji več kot podvojili. V letih 1990–1995 so znašali 2,4 milijarde funtov (3 milijarde evrov), v letih 2005–2010 pa že 5,4 milijarde funtov (6,8 milijarde evrov) in so tako za tretjino višji kot v drugih evropskih državah. »Z vrnitvijo železnic v javno last bi prihranili 1,2 milijarde funtov na leto, s čimer bi lahko za 18 odstotkov znižali cene vozovnic,« pravi Cat Hobbs, ustanoviteljica gibanja We own it, ki se zavzema za ponovno nacionalizacijo železnic.

Paradoks je, da britanske železnice, kljub temu da so privatizirane, ne zmorejo obratovati brez pomoči države. Pet največjih zasebnih podjetij, ki upravljajo britanske železnice, je v letih 2007–2011 prejelo skoraj tri milijarde funtov (3,7 milijarde evrov) državnih subvencij. Velik del pomoči nikoli ne doseže železnic, ne nameni se vzdrževanju in posodabljanje železnic, ampak konča v žepih delničarjev zasebnih podjetij, ki železnice upravljajo.

Zasebna podjetja maksimirajo dobiček, posledica pa so vse višje cene vozovnic. Samo od leta 2010 so se vozovnice podražile za 24,7 odstotka, kar presega rast plač v enakem obdobju. Za primerjavo: v Franciji so železnice pretežno v javni lasti, cene vozovnic so polovico nižje kot v Veliki Britaniji, pri čemer je delež državnih subvencij železnicam v obeh državah enak.

Prazne so se izkazale tudi obljube, da bodo zasebniki na veliko vlagali v železniško infrastrukturo. Danes so britanski vlaki v povprečju starejši, kot so bili leta 1996. Še tisto malo, kar je vlagan, običajno financira država. V zadnjih dvajsetih letih se je število potnikov povečalo za 60 odstotkov, število vagonov pa le za tri odstotke. Posledica je nepopisna gneča potnikov na nekaterih linijah.

Tako kot je zgrešena teza, da privatizacija deluje, je zgrešena tudi teza, da javno lastništvo ne deluje.

Leta 2009 je bila železniška linija na vzhodni obali vrnjena v upravljanje javnemu podjetju, potem ko je zasebno podjetje odstopilo od pogodbe. Vsi so pričakovali potop. A zgodilo se je nasprotno. Danes je to najučinkovitejša linija v Veliki Britaniji, za obratovanje potrebuje manj državne pomoči kot linije, ki jih upravljajo zasebna podjetja. Če bi si britanska vlada prizadevala za dobrobit davkoplačevalcev, bi tudi preostale linije vrnila v javno last. Ker kapitalu daje prednost, je napovedala privatizacijo še zadnje javne železniške linije. Kje je tu ekonomska logika? Ni je.

Privatizacija obljublja višjo konkurenčnost, nižje cene, večjo učinkovitost, boljšo oskrbo. V resnici pa potrošniki vedno znova dobijo nasprotno.

Ironija je, da je pretežni del javnih storitev in dobrin kljub privatizaciji že ves čas v javni lasti, samo da ni v lasti britanskih davkoplačevalcev. Železniško in avtobusno omrežje upravljajo tuja podjetja, ki v resnici niso zasebna, temveč državna. Večji del britanskih železnic upravljata Deutsche Bahn, ki je v lasti nemške države, in Keolis, ki je v lasti francoske države. Na škotskem železnice upravlja Abellio, ki je v lasti nizozemske države. Tuja državna podjetja imajo v rokah tudi velik del oskrbe z električno energijo in vodo. Samo v zadnjih dveh letih je v žepe tujih davkoplačevalcev v obliki dividend odtekla skoraj milijarda funtov (1,26 milijarde evrov). Britanci so molzna krava za Francoze in Nemce. Bolj ko v Veliki Britaniji rastejo cene železniških in avtobusnih prevozov, vode, elektrike in plina, lažje Nemčija in Francija pri sebi doma navzdol držita cene teh storitev in dobrin. Nemčija in Francija pač nista tako neumni, da bi množično privatizirali, v ključnih sektorjih ohranjata javno lastništvo. Pa tudi veliko tega, kar je že privatizirano, vračata v javno last. V Nemčiji je bilo po izbruhu krize leta 2008 do danes v javno upravljanje vrnjenih več kot sto koncesij na področju energetike. In Slovenija? Najverjetnejši kupec Telekom Slovenije naj bi bil Deutsche Telekom, v katerem ima nemška država kontrolni lastniški delež.

Italijanska lekcija

Poučna je tudi italijanska privatizacijska izkušnja. Marco Bersani, italijanski filozof in aktivist, vodja skupine Attac Italia, je posledice privatizacije opisal v knjigi *KatasTrojka*. V letih 1985–2007 se je italijanska država v celoti umaknila iz bančništva, zavarovalništva, telekomunikacij in tobačne industrije, občutno pa je zmanjšala tudi javne naložbe v energetiko (družbi Eni in Enel) in obrambo (družba Finmeccanica), s čimer si je občutno zmanjšala nadzor v teh strateško pomembnih sektorjih. V začetku devetdesetih let prejšnjega stoletja je imela Italija daleč najvišji delež javnega lastništva v bančništvu primerjavi s preostalo Evropo, bil je 74,5-odstoten, v Nemčiji je znašal 61,2 odstotka, v Franciji pa 36 odstotkov. Privatizacijski proces je javno lastništvo v italijanskih bankah drastično oklestil, celo pod raven Nemčije in Francije, ti državi imata še danes pomemben del bančnega sektorja v javni lasti.

Celotni prihodki od privatizacije so v obdobju 1985–2001 znašali med 148 in 152 milijard evrov, kar Italijo uvršča na drugo mesto svetovne lestvice, takoj za Japonsko. »Ta številka se zdi visoka, dokler je ne primerjamo z vrednostjo delnic privatiziranih podjetij na borzi. Dejansko šlo za razprodajo,« trdi Bersani. Pod sloganom 'zasebno je dobro, javno ne deluje' se je privatizacija skušala prikazati kot reševanje podjetij v težavah, kar je neumnost. 64,8 odstotka privatiziranih podjetij je bilo s področij bančništva, zavarovalništva in telekomunikacij, ta področja pa so bila donosna tudi, ko so še bila v upravljanju in pod nadzorom države.

Naslednja na spisku za prodajo v Italiji je Fincantiera, četrta največja ladjedelnica na svetu. Lani je vrednost njenih naročil znašala pet milijard evrov, čisti dobiček 85 milijonov evrov. Podjetje ima sedež v Trstu, neposredno pa upravlja z osmimi ladjedelnicami, med njimi tudi s tisto iz

Tržiča (Monfalcone), ki je na fotografiji.
© Fincantiera.it

Posledica množičnega umika države iz gospodarstva je bil občuten padec prispevka državnih podjetij k bruto domačemu proizvodu Italije. Leta 1991 je prispevek državnih podjetij k BDP-ju znašal 18 odstotkov, danes znaša le še 4,7 odstotka. Še šokantnejši je bil učinek na zaposlenost in ceno storitev. Zaradi privatizacije je bilo izgubljenih 225 tisoč delovnih mest, največ, kar 125 tisoč, v telekomunikacijskem sektorju, veliko pa tudi v jeklarski in živilski industriji, transportu in infrastrukturi. Kakovost storitev se je poslabšala, cene pa so strmo narasle, zlasti v bančništvu. Močno so se podražili tudi cestnine, voda, elektrika in plin. Italija ima, poleg Francije, najvišje cestnine v Evropi. »Privatizacija ni prinesla ničesar, razen da je omogočila prenos tega, kar je bilo nekoč v javnih rokah, v zasebne roke, pogosto v roke finančnih skupin, ki so komaj čakale, da so se dokopale do visoko dobičkonosnih monopolnih sektorjev, saj so si tako zagotovile dobiček z ničelnim tveganjem,« pravi Bersani. Simptomatičen je primer privatizacije italijanskih avtocest. Približno polovico jih danes upravlja zasebni koncesionar, skupina Benetton. »To je bilo darilo skupini Benetton, saj ji je zagotovilo redne prihodke brez kakršnegakoli podjetniškega tveganja, z minimalnimi investicijskimi vložki in visokimi dobički prek tarif, ki rastejo hitreje od inflacije, medtem ko italijanski davkoplačevalci še vedno nosijo stroške avtocestnih odsekov v manj donosnih in bolj tveganih območjih.« Italija ni izjema. Skoraj petino evropskih avtocest upravlja zasebni koncesionarji. Težava je v tem, da imajo zasebni koncesionarji nesorazmerno velik vpliv na določanje višine cestnin, pa tudi nasploh na vladne odločitve z zvezi z avtocestami. Logika 'privatiziraj zdaj, reguliraj pozneje' se ne obnese. Po teh logiki je država vedno na izgubi.

Če so največji poraženci privatizacijskega procesa italijanski davkoplačevalci, kdo so zmagovalci? Poleg bogatih posameznikov, ki so se z minimalnimi stroški dokopali do nacionalnega bogastva, so največji zaslužkarji privatizacije finančne svetovalne družbe. Te privatizacijski proces spremljajo v več vlogah hkrati: kot svetovalke, cenilke, preprodajalke ... Bersani pravi, da so te družbe samo iz privatizacije v Italiji potegnile več kot 2,2 milijarde evrov. »Govorimo o svetovni finančni eliti, z bankami Société Générale, Rothschild, Credit Suisse, JP Morgan, Merrill Lynch, Lehman Brothers vred.«

Vlada s prodajo premoženja resda pridobi sredstva, s katerimi si zmanjša breme servisiranja dolga, a obenem izgubi prihodnje prihodke.

Pričakovali bi, da se bo italijanska politika iz tega kaj naučila. A se ni. Kljub katastrofalnim posledicam prve velike privatizacije vlada Mattea Renzija rešitev za odpravo visoke zadolženosti države vidi v ponovni privatizaciji. V prihodnjem letu namerava prodati 40 odstotkov državne pošte, največjega italijanskega delodajalca s 140 tisoč zaposlenimi. Na seznamu za privatizacijo sta tudi podjetje za kontrolo zračnega prometa Enav in ladjedelnica Fincantieri. Poleg tega se namerava država dokončno umakniti iz energetske skupine Eni, v kateri ima še vedno petodstotni delež, prodali naj bi tudi družbo Grandi Stazioni, ki upravlja največje italijanske železniške postaje, in tri operaterje plinskega in električnega omrežja. Vlada računa, da bo s kupninami zbrala 12 milijard evrov, od tega štiri milijarde s prodajo pošte in vsaj 1,5 milijarde s prodajo ladjedelnice. Fincantieri je četrta največja ladjedelnica na svetu. Lani je vrednost njenih naročil znašala pet milijard evrov, čisti dobiček pa 85 milijonov evrov. Ima 20 tisoč zaposlenih. Ker že zdaj posluje skoraj tako, kot da gre za zasebno podjetje, je bila vlada prepričana, da ji ne bo težko

najti kupca. A se je uštel. Zanimanje mednarodnih vlagateljev je bilo tako skromno, da so morali prodajno ceno znižati za tretjino. Slab odziv je verjetno tudi posledica dejstva, da se država iz lastništva ladjedelnice ne namerava umakniti v celoti, na prodaj je največ 49 odstotkov družbe.

Zakaj sploh privatizira? Namen je zmanjšanje visoke zadolženosti države. Toda pričakovanje, da je s privatizacijskimi izkupički mogoče odpraviti javni dolg, je iluzorno. Sploh kadar je javni dolg ogromen, tako kot v primeru Italije. Tudi če vladi s privatizacijo uspe zbrati 12 milijard, bo to kaplja v morje, javni dolg se bo zmanjšal samo za dobrega pol odstotka, s sedanjih 2120 milijard na 2108 milijard evrov. Poštno podjetje danes v italijanski proračun prek davkov in socialnih prispevkov prispeva milijardo evrov, po privatizaciji pa bo prispevalo le še 600 milijonov. V desetih letih bo proračun zaradi privatizacije pošte prikrajšan za šest milijard, se pravi, da bo škoda za dve milijardi večje od kupnine, ki si jo vlada obeta s prodajo.

»Privatizacija ne bo zmanjšala javnega dolga, umetno ustvarjen javni dolg je tisti, ki poganja privatizacijo,« pravi Bersani. Še bolj pa privatizacijo poganja strah premožnih, da izgubijo vse. Ker je denar vse bolj virtualen, ga pospešeno vlagajo v oprijemljivo lastnino: v banke, letališča, železnice, karkoli.

Grška lekcija

»S privatizacijo ni mogoče odpraviti plačilne nesposobnosti države. Vlada s prodajo premoženja resda pridobi sredstva, s katerimi si zmanjša breme servisiranja dolga, a obenem izgubi prihodnje prihodke,« opozarja Daniel Gros, direktor bruseljskega inštituta CEPS. Bolj ko država varčuje in privatizira, težje odplačuje dolgove.

V zameno za mednarodno finančno pomoč se je grška vlada leta 2011 zavezala k množični privatizaciji, ki naj bi do leta 2015 navrgla 50 milijard evrov. Ker se je plan izkazal za pretirano ambicioznega, so ga lani prilagodili. Po novem naj bi s privatizacijo zbrali 8,7 milijarde evrov, kar pa je še vedno ogromno, saj je težko pričakovati, da bo država na robu bankrota premoženje prodala po realni ceni. Bruseljski in grški politiki kar ne morejo prehvaliti napredka, ki naj bi ga dosegla Grčija, pravijo, da je grško gospodarstvo prvič v šestih letih uradno izstopilo iz recesije, kar naj bi bil dokaz, da varčevalni ukrepi in privatizacija delujejo in da je treba samo še malo zategniti pas, pa bodo na konju. Gre za nateg. Za resnično okrevanje ne zadoščata samo eno ali dve četrtletji šibke gospodarske rasti. Grčija ima daleč najvišjo brezposelnost v EU, osiromašeno prebivalstvo, podhranjen javni sektor (učiteljem so se plače v šestih letih krize znižale za 40 odstotkov), mnogi nimajo denarja niti za ogrevanje. Podjetja, ki so po čudežu preživela šestletno kalvarijo, še vedno ne morejo priti do bančnih kreditov. Edino, kar živi, je turizem, pa še prihodki iz turizma so se glede na leto 2009 skoraj prepolovili. Tako opevanega napredka na terenu ni opaziti, obstaja samo v statistični decimalki.